

В результаті проведення різноманітних заходів розвивається подієвий туризм, що має позитивний вплив на соціально-економічний розвиток територій, адже збільшення відвідуваності дестинацій збільшує завантаженість закладів харчування, готелів, засобів переміщення, магазинів тощо, що забезпечує місцеве населення місцями працевлаштування, а місцевий бюджет економічним прибутком. Проте, у випадку івент-стратегії в умовах кризи спричиненої глобальними безпековими факторами важливо враховувати всі питання безпеки, адже проведення різноманітних масштабних заходів підвищує ризики для життя та здоров'я туристів.

Важливо зазначити, що організація туризму в Україні сьогодні в умовах воєнного стану як ніколи вимагає підвищеної уваги до безпеки туристів та створення зручних та безпечних умов під час подорожей, їх перебування у закладах індустрії гостинності. В умовах воєнного стану управління безпекою туристів найбільше пов'язане з дозволами та обмеженнями, які діють під час воєнного стану у відносно безпечних областях країни.

Отже, в умовах сьогодення та постійної негативної дії глобальних безпекових факторів як складової зовнішнього макросередовища на індустрію туризму в Україні, підприємства туристичного бізнесу переживають часи кризи. У статті зазначено, що в період найбільш інтенсивної дії названих факторів на індустрію туризму, відбулося значне зменшення кількості туристичних потоків, що найбільше пов'язано з безпекою туристів і різноманітними обмеженнями та заборонами. Аналіз впливу кризи спричиненої глобальними безпековими факторами на туристичну сферу України доводить той факт, що підприємства туристичного бізнесу мають адаптуватись до дії агресивного зовнішнього середовища та розробляти стратегії, що будуть передбачати таку адаптацію.

Література

1. Поворознюк І. Формування та реалізація антикризового управління на підприємствах індустрії гостинності в період пандемії COVID-19. *Економіка та суспільство*. 2021. №29. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-29-18> (дата звернення: 02.012.2023).
2. Фецишин І. Дослідження впливу криз на маркетингову стратегію підприємств сфери обслуговування. *Галицький економічний вісник*. Т.: ТНТУ, 2022. Том 78-79. № 5-6. С. 16–23 DOI: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2022.05_06 (дата звернення: 02.012.2023).
3. Чепурда Л. М. Особливості розвитку туризму в Україні в умовах кризи. Матеріали XIV Міжнародної науково-практичної конференції «Туристичний та готельно-ресторанний бізнес в Україні: проблеми розвитку та регулювання»: 23–24 березня 2023 року, м. Черкаси: у 2-х томах. Т. 1. Черкаси : ЧДТУ, 2023. 175 с. С. 4-6.

Подплетний В.В.

кандидат економічних наук, доцент
Центральноукраїнський національний технічний університет
м. Кропивницький, Україна

УПРАВЛІННЯ ПОРТФЕЛЬНИМ КРЕДИТНИМ РИЗИКОМ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ

З метою захисту своїх інтересів та зниження рівня кредитних ризиків у процесі активної діяльності комерційний банк керується нормативними положеннями, індикаторами ризику, інструктивними документами, а також власними критеріями оцінки потенційних ризиків, методами та заходами щодо їх зменшення, що відображено в кредитній політиці банків [1, с. 25].

Проте найбільш актуальним у сучасних умовах є управління портфельним кредитним ризиком, а не кредитним ризиком щодо кредитної угоди. Пояснення цьому таке:

– банки мають достатні технічні можливості для мінімізації цього виду ризику шляхом нівелювання (надання кредитів відомим і надійним позичальникам), лімітування

(визначення максимальних сум боргу за різними параметрами), розробки систем кредитного скорингу, створення потужних юридичних відділів, тощо;

– наявність обмежень з боку НБУ у вигляді економічних нормативів та необхідності формування резервів на покриття збитків за кредитними операціями;

наявність обмежень з боку FATF та Базельського комітету (рекомендації щодо встановлення економічних стандартів та принципів кредитування) [2, с. 351].

Кредитному портфелю комерційного банку загрожують різноманітні ризики - кредитний, валютний, форс-мажорні та ін. Але основним з них є кредитний. У контексті управління портфелем слід розглядати сукупний кредитний ризик. Його основними складовими є індивідуальні та портфельні кредитні ризики, частка яких у сукупному показнику неоднакова. А визначається співвідношенням між індивідуальним і портфельним ризиками переважно зовнішніми факторами. Таким чином, в умовах стабільної економіки та стабільної законодавчої бази основна увага приділяється кредитному ризику за індивідуальними кредитами; портфельний, з іншого боку, в зазначених умовах зазвичай зустрічається не часто. Проте при зміні зовнішньоекономічної кон'юнктури прорахунки, допущені в оцінці ризику портфеля, можуть призвести до значних збитків для банку, навіть до банкрутства [3, с. 88].

Ризик, викликаний зовнішніми факторами, призводить до коваріації прибутків у кредитному портфелі. Якщо додатково наданий кредит включається в портфель, тісно пов'язаний з раніше наданими кредитами, портфельний ризик кредитора зростає. Оцінити ступінь концентрації кредитного портфеля на тому чи іншому сегменті (або ступінь його диверсифікації по всіх сегментах) можна лише за допомогою комплексного підходу до всього кредитного портфеля в цілому. Тобто портфельний ризик характеризує ступінь диверсифікованості портфеля і може слугувати непрямим критерієм досконалості його структури.

Література:

1. Бабич Ю. А. Формування оптимального кредитного портфеля комерційного банку з урахуванням частки кредитів для підприємств аграрної сфери. *Бізнес Інформ*. 2014. № 6.
2. Зверук Л. А., Лисенко Т. С. Управління кредитною діяльністю банківських установ: сутність, практика, напрями вдосконалення. *Бізнес Інформ*. 2019. № 1. С. 349-357.
3. Івіна І. В. Сутність кредитного процесу комерційного банку. *Соціально-гуманітарний вісник*. 2019. Вип. 29-30. - С. 85-88.

Поповиченко І. В.

доктор економічних наук, професор

Андрійчук А.С.

здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
зі спеціальності 051 Економіка

Придніпровська державна академія будівництва та архітектури
м. Дніпро, Україна

ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНІ РЕЗУЛЬТАТИ БІЗНЕСУ В УМОВАХ НЕПЕРЕДБАЧУВАНOSTІ ЗОВНІШНІХ ВПЛИВІВ: ДІАГНОСТИКА – ОЦІНКА – ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ПРИЙНЯТТЯ ЕКОНОМІЧНИХ РІШЕНЬ

Результативність та ефективність бізнесу/господарської діяльності у приватному, державно-приватному секторі економіки та на державному підприємстві завжди є об'єктом та, одночасно, метою менеджменту суб'єктів господарювання та його стейкхолдерів. Отже, гнучке управління результативністю та ефективністю бізнесу завжди було, є та буде